

LAUSUNNOT	OAS ja luonnos ovat olleet nähtävillä 12.5.2025 Yhteenveto sisältää 8.2.2024 mennessä jätetyistä lausunnoista (6) ja mielipiteestä (1). A-Insinöörit ja Alavieskan kunta on laatineet vastineet.	
Palautteen antaja pvm.	Lausunto	Vastine
Lausunto 1 Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitos 14.8.2024	Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitos on tutustunut esillä olevaan osaleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan, eikä siitä ole huomautettavaa. Pelastuslaitos antaa tarkemman lausunnon aurinko- ja tuulivoimapuiston paloteknisistä vaatimuksista ja alueen saavutettavuudesta, kun kaavan seuraavat vaiheet tulevat pelastuslaitokselle lausuttavaksi.	Merkitään tiedoksi.
Lausunto 2 Ilmatieteen laitos 21.8.2024	Ilmatieteen laitoksella ei ole lausuttavaa Miehennevan aurinko- ja tuulivoima-alueen osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan, koska alue on yli 20 km päässä lähimmästä laitoksen säätutkasta. Huomiona, että alueella on runsaasti tuulivoimaa ja ne aiheuttavat merkittävää häiriökaikua tutkimittauksiin ja voivat mahdollisesti vaikuttaa alueen sääpalveluun.	Merkitään tiedoksi.
Lausunto 3 Pohjois-Pohjanmaan museo 30.8.2024	Hankealueelta tunnetaan neljä muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamaa kiinteää muinaisjäännöstä ja yksi muu kulttuuriperintökohde. Hankealuetta on inventoitu Alavieskan kunnan inventoinnissa vuonna 2002 (M. Haimila, Museovirasto) ja Tolosperän tuulivoimapuiston arkeologisessa inventoinnissa vuonna 2014 (Hans-Peter Schulz, Keski-Pohjanmaan Arkeologiapalvelu). Hankealue on osittain arkeologisesti inventoitu. Inventoinnit eivät kuitenkaan ole olleet kattavia ja hankkeen yhteydessä tulee toteuttaa arkeologinen inventointi. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta käy ilmi, että hankealueella toteutetaan arkeologinen inventointi. Koska kyse on yleisestä työhankkeesta, vastaa hankkeen toteuttaja muinaismuistolain (295/1963) 15 §:n mukaan arkeologisista tutkimuksista koituvista kustannuksista. Tietoa arkeologisten kenttätöiden tilaamisesta sekä arkeologisista toimijoista on Museoviraston verkkosivuilla osoitteessa: https://www.museovirasto.fi/fi/kulttuuriymparisto/arkeologinen-kulttuuriperinto/arkeologisen-kulttuuriperinnon-tutkimus/arkeologisten-kenttatoiden-tilaaminen. Osoitteessa on myös luettelo arkeologisista toimijoista. Tämä Museon lausunto tulee liittää tarjouspyyntöön liitteeksi.	Kaavan luonnosvaiheen yhteydessä laadittiin arkeologinen inventointi Heilu Oy:n toimesta. Maastotyöt ajoittuivat 29.-31.10.2024. Inventoinnin jälkeen hankealueella tunnetaan viisi kiinteää muinaisjäännöstä ja seitsemän muuta kulttuuriperintökohdetta. Sähkönsiirtoreittien vaikutusalueella tunnetaan viisi kiinteää muinaisjäännöstä ja viisi muuta kulttuuriperintökohdetta.

	Arkeologinen inventointi tulee suorittaa noudattaen Suomen arkeologisten kenttätöiden laatuohjeita, jotka löytyvät Museoviraston verkkosivulta: https://www.museovirasto.fi/fi/kulttuuriymparisto/arkeologinen-kulttuuriperinto/arkeologisen-kulttuuriperinnon-tutkimus. Arkeologisen tutkimuksen tekijän tulee toimittaa raportit digitaalisena arviointia varten Pohjois-Pohjanmaan museolle (kulttuuriymparisto.ppm@ouka.fi). Raportin lisäksi museolle on toimitettava kohteiden sijaintitiedot ja rajaukset digitaalisena paikkatietomuodossa. Arvioinnissa varmistetaan, että selvitykset vastaavat niille asetettuja tavoitteita ja laatuvaatimuksia. Raportit toimitetaan arvioinnin jälkeen Museovirastoon, jossa se tallennetaan sähköiseen asianhallintajärjestelmään ja julkaistaan palvelussa https://asiat.museovirasto.fi/. Verkossa julkaistava tutkimusraportti ei saa sisältää yksityishenkilöiden henkilötietoja, esim. maanomistajan nimiä tai osoitteita. Tutkimusraporttien tiedot tallennetaan myös muinaisjäännösrekisteriin, jonka tietoja voi selata kaikille avoimessa Kulttuuriympäristön palveluikkunassa www.kyppi.fi. Hankealueen inventoinnissa tulee huomioida koko hankealue keskittyen arkeologisesti potentiaalsiin alueisiin sekä muuttuvan maankäytön alueisiin. Inventoinnissa tulee tarkastaa voimaloiden sijaintipaikat 200 metrin säteeltä sekä tie- ja kaapelilinjaukset 100 metrin säteellä. Tarkasteltavan muuttuvan maankäytön osalta tulee huomioon ottaa ja selvittää myös sähköaseman alue ja muuntaja-alueet sekä rakentamisessa mahdollisesti tarvittavien maa-ainesten ottopaikat. Sähkönsiirtolinjat tulee tarkastaa riittävän laajalti, noin 200 metrin säteellä linjasta. Inventoinnissa tulee kiinnittää huomiota myös historiallisen ajan kohteisiin. Uusille kohteille tulee määrittää aluerajaus. Inventoinnissa tulee hyödyntää ajantasaisinta ja tarkinta Maanmittauslaitoksen tuottamaa laserkeilausaineistoa. Arkeologiseen kulttuuriperintöön kohdistuvissa vaikutuksissa tulee huomioida tuulivoimaloiden sijainnin, tiestön, sähköaseman ja maakaapelilinjojen lisäksi mahdolliset maa-aineksen ottopaikat ja mahdolliset maan läjityspaikat sekä väliaikaiset nosto-, varastointi-, pysäköinti- ja työmaaparakkialueet. Vaikutusten arvioinnissa tulee huomioida myös mahdolliset hankealueen ulkopuolelle kohdistuvat toimenpiteet kuten teiden perusparannukset. Myös näissä tapauksissa tulee selvittää tulevatko toimenpiteet kohdistumaan arkeologiseen kulttuuriperintöön. Kyseiset rakentamistoimenpiteet tulee ottaa huomioon arvioitaessa hankkeen suoria ja epäsuoria vaikutuksia muinaisjäännöksiin. Myös väliaikainen toiminta voi vahingoittaa tai tuhota arkeologista kulttuuriperintöä.	Kaavaselostuksen vaikutustenarvioinnissa on huomioitu arkeologinen kulttuuriperintö.
--	---	---

	Vaikutuksissa tulee huomioida myös aurinkovoima-alueeseen liittyvät tarvittavat ojitustoimet ja niiden vaikutukset muinaisjäänöksiin. Jatkosuunnittelussa museo edellyttää, että vaikutusten arvioinnissa huomioidaan arkeologisen kulttuuriperinnön kohteet alakohteineen koko siihen kuuluvan muinaisjäänösalueen alueelta. Tuulivoimalat on mahdollista sijoittaa mihin tahansa kohtaan tv-alueella. Tämän vuoksi vaikutusten tarkastelualueena tulee olla tv-alue, ei voimalan keskipiste. Samoin tielinjojen ja sähkölinjojen vaikutusalue ulottuu keskilinjaa laajemmalle. Tuulivoimahankkeissa tieverkoston leveys tulee yleensä olla vähintään 4,5–5 metriä leveitä ja puustosta vapaaksi raivattava huoltotieaukko noin 10–20 metriä leveä. Tämän lisäksi tiealueeseen kuuluu myös mahdolliset levennykset, ojat ja läjitysalueet. Tämän vuoksi tarkastelua ei tule tehdä keskilinjasta vaan niiden koko leveydeltä. Arkeologiset kohteet ovat osa laajempaa kulttuuriympäristöä ja en kertovat ympäristön hyödyntämisestä eri aikoina. Hankkeella voi siten olla vaikutuksia kohteiden paikallishistorialliseen arvoon, edustavuuteen ja kohteiden kokemiseen maiseman muutoksen myötä. Vaikutuksia arvioitaessa onkin huomioitava kohteiden suhde ympäröivään maastoon ja maisemaan.	
Lausunto 4 Fingrid 5.9.2024	Fingrid Oyj on valtakunnallinen kantaverkkoyhtiö, joka vastaa Suomen sähköjärjestelmän toimivuudesta sähkömarkkinalain perusteella sille myönnetyn sähköverkkoluvan ehtojen mukaisesti. Yhtiön on hoidettava sähkömarkkinalain edellyttämät velvoitteet pitkäjänteisesti siten, että kantaverkko on käyttövarma ja siirtokyvyltään riittävä. Kantaverkkoyhtiöllä on sähkömarkkinalaissa määritelty verkon kehittämis- ja liittämisvelvollisuus. Verkonhaltijan tulee pyynnöstä ja kohtuullista korvausta vastaan liittää verkkoonsa tekniset vaatimukset täyttävät sähkönkäyttöpaikat ja sähköntuotantolaitokset toiminta-alueellaan. Kantaverkkoliityntöjen tulee täyttää tekniset vaatimukset, jotka on esitetty Fingridin yleisissä liittymisehdoissa (YLE). Liittymisehtoja noudattamalla varmistetaan järjestelmien tekninen yhteensopivuus. Niissä myös määritellään sopimuspuolten liityntää koskevat oikeudet ja velvollisuudet. Yleisten liittymisehtojen lisäksi voimalaitosten tulee täyttää Fingridin järjestelmätekniset vaatimukset (VJV). Asiakas huolehtii omaan sähköverkkoon suoraan tai välillisesti liittyvien osapuolien kanssa siitä, että myös niiden sähköverkot ja niihin liittyvät laitteistot täyttävät kantaverkkoa koskevat liittymisehdot ja	Merkitään tiedoksi.

	järjestelmätekniset vaatimukset. Kustakin liittynnästä sovitaan erillisellä liittymissopimuksella tapauskohtaisesti. Meillä ei ole muutoin lausuttavaa nähtävilläolevista materiaaleista. Tässä YVA- ja kaavalausunnossa ei oteta kuitenkaan kantaa sähkötekniisiin asioihin. Voimajohtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto. Pyydämme toimittamaan lausuntopyynnön ensisijaisesti verkkosivun kautta www.fingrid.fi/kantaverkko/maankaytto-jaymparisto/luvat-ja-lausunnot. Muiden kuin Fingrid Oyj:n omistamien voimajohtojen osalta teidän tulee pyytää erillinen lausunto voimajohtojen omistajilta. Lausumme mielellämme tarkentuvasta YVA-menettelystä ja kaavaratkaisusta.	
Lausunto 5 Pohjois-Pohjanmaan liitto 13.9.2024	<u>Hankkeen suhde voimassa oleviin maakuntakaavoihin</u> Pohjois-Pohjanmaalla on neljä lainvoimaista maakuntakaavaa: 1.–3. vaihemaakuntakaavat ja Hanhikiven ydinvoimamaakuntakaava. Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava (2006) on kumoutunut 3. vaihemaakuntakaavan saatua lainvoiman KHO:n päätöksellä 17.1.2022. Voimassa olevan maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti maakuntakaava ohjaa seudullisesti merkittävää eli lainvoimaisten vaihemaakuntakaavojen osalta vähintään kymmenen voimalaa käsittävän hankkeen tuulivoimarakentamista. Miehennevan tuuli- ja aurinkovoimapuisto on maakuntakaavan näkökulmasta ei-seudullinen hanke, sillä hankkeessa toteutettaisiin enintään 6 voimalaa. Maakuntakaavan tuulivoimaa koskevat yleismääräykset ohjaavat kuitenkin myös tätä pienempien ei-seudullisten tuulivoima-alueiden suunnittelua. Tuulivoimaa ohjaavien 1. ja 3. vaihemaakuntakaavojen suunnittelumääräyksissä todetaan, että maakuntakaavassa osoitettujen tuulivoima-alueiden ulkopuolelle voidaan toteuttaa tuulipuistoja, jotka eivät ole merkitykseltään seudullisia. Yleisissä suunnittelumääräyksissä on annettu ohjeita ja velvoitteita tuulivoima-alueiden sijoittamiseen haitallisten vaikutusten vähentämiseksi. Maakuntakaava muodostaa keskeisen lähtökohdan seudullisten tuulivoimahankkeiden suunnittelulle. Kaavan tavoitteena on tuulivoimarakentamisen kokonaisuuden ohjaaminen ja yhteisvaikutusten hallinta koko maakunnan tasolla. Maakuntakaavan ohjausvaikutuksen huomioiminen	Kaavaselostuksessa on otettu huomioon voimassa olevat maakuntakaavat, ja siinä on arvioitu osayleiskaavan suhdetta maakuntakaavoihin.

	edellyttää, että kaavan tavoitteet, periaatteet, kaavassa osoitettujen alueiden rajaamisen perusteet ja kaavan suunnittelumääräykset otetaan suunnittelussa huomioon. Tuulivoimaosayleiskaava ei saa kuitenkaan olla ristiriidassa maakuntakaavan keskeisten tavoitteiden ja periaatteiden kanssa, eikä kaava saa vaikeuttaa maakuntakaavan toteuttamista. Suunniteltaessa ei-seudullista tuulivoima-aluetta, on hankkeen vaikutusten arvioinnissa varmistuttava, ettei kyseinen pienempi tuulivoima-alue vaaranna tai estä maakuntakaavassa osoitetunseudullisen tuulivoima-alueen toteutumista. Voimassa olevissa vaihemaakuntakaavoissa Miehennevan alueelle ei ole osoitettu tuulivoimaloiden aluetta. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on esitetty lainvoimaisten vaihemaakuntakaavojen suunnittelualueelle ja sen vaikutusalueelle osoitetut kaavamerkinnot. Raportissa puuttuvat kuitenkin tuulivoimaa koskevat yleiset suunnittelumääräykset ja ne on lisättävä kaava-asiakirjoihin. Kaavaluonnoksessa on arvioitava hankkeen vaikutukset lainvoimaisiin vaihemaakuntakaavoihin ja suunnittelumääräyksiin. <u>Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava ja TUULI-hanke</u> Pohjois-Pohjanmaan liitossa on vireillä energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan laatiminen. Yhtenä merkittävänä teemana energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa tarkastellaan maakunnan tuulivoiman kokonaisuutta, uusia potentiaalisia tuulivoima-alueita ja sähkönsiirtoa maakunnassa TUULI-hankkeen pohjalta (Kestävä tuulivoimarakentaminen Pohjois-Pohjanmaalla), jota toteutettiin 1.6.2020-30.4.2023 välisenä aikana. TUULI-hankkeessa on valmistunut useita tuulivoimatuotantoa ja sijoittamista koskevia taustaselvityksiä kuten linnuston päämuuttoreitin päivitysselvitys, viherrakenne- ja ekosysteemipalveluselvitys, susireviiriselvitys, sähkönsiirtoselvitys, maakotkaselvitys ja maisemaselvitys. TUULI-hankkeen sijainninohjausmalli valmistui kesäkuussa 2022 ja sen tulokset olivat energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan luonnoksessa esitettävien tuulivoima-alueiden lähtökohtina. Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassaseudullisen kokoluokan tuulivoimaloiden alueeksi on maa-alueilla (tv-1) määritelty pinta-alaltaan vähintään 7 km² suuruiset tuulivoimaloiden alueet. Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan valmisteluvaiheen kuulemisaineisto (kaavaluonnos) oli nähtävillä 8.8.-23.9.2022. Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan luonnoksessa osoitettiin sijainninohjausmallin	Selostukseen ja OAS-asiakirjaan on lisätty voimassa olevien maakuntakaavojen tuulivoimaa koskevat yleiset suunnittelumääräykset. Kaavaselostuksessa on otettu huomioon vireillä oleva maakuntakaavan tämän hetkinen tilanne ja TUULI-hanke.
--	--	---

	pohjalta uusia tuulivoimaloiden alueita (tv-1, tv-2 ja tv-3) sekä päivitettiin 1. ja 3. vaihemaakuntakaavassa osoitettuja lainvoimaisia tv-alueita. Pohjois-Pohjanmaan TUULI-hankkeessa Miehennevan suunnittelualueita ei tunnistettu tuulivoimapotentialiseksi alueeksi. Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan valmisteluaineistossa Miehennevan alueelle ei osoitettu tuulivoimaloiden aluetta. Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavaluonnoksessa osoitettiin myös valtioneuvoston 18.11.2021 päätöksen mukaiset valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (VAMA 2021), uuden luokittelun mukaiset pohjavesialueet (Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus) ja vuosina 2019–2023 kartoitetut ja päivitetyt perinnebiotoopit (Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus ja Metsähallitus) valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävien osien. Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan viranomaisehdotusvaiheessa seudullisesti merkittäviä tuulivoimaloiden alueita (tv-1 ja tv-2) tarkasteltiin uudelleen luonnoksesta saadun palautteen, uusien kansallisten ja maakunnallisten sekä hankkeissa laadittujen selvitystietojen ja yhteisvaikutustarkastelun pohjalta. Tuulivoimaloiden alueet täsmentyivät kaavaluonnoksesta esitetystä ratkaisusta. Tuulivoimaloiden alueisiin tuli vaikutusten arvioinnin perusteella rajausmuutoksia, alueita poistettiin ja joitakin alueita lisättiin. Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan viranomaisehdotuksessa (19.12.2023) Miehennevan aluetta ei ole osoitettu tuulivoimaloiden alueeksi. Kaavassa osoitetuista tuulivoimaloiden alueista on laadittu kohdekuvaukset, ja ne löytyvät energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan viranomaisehdotuksen kaavaselostuksen liitteestä 2 maakuntakaavoituksen julkisilta verkkosivuilta https://www.pohjoispohjanmaa.fi/kehittaminen/maakuntakaava/ilmastomaakuntakaava/. Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan ehdotusvaiheen maankäyttö- ja rakennusasetuksen mukainen (MRA 13 §) viranomaiskuuleminen järjestettiin 10.1.-23.2.2024. Viranomaisehdotusvaiheen lausuntokooste ja vastineet palautteeseen hyväksyttiin maakuntahallituksessa 6.5.2024 (§ 85). Maakuntakaavan ehdotusvaiheessa keväällä 2024 toteutettiin Natura-alueita koskeva riskiselvitys, jossa tarkasteltiin Pohjois-Pohjanmaan Natura-alueille	
--	--	--

	tuulivoimarakentamisesta kohdistuvia vaikutuksia ja Natura-alueiden ulkopuolisten suojelualueiden ekologista verkostoa. Selvitys löytyy maakuntakaavoituksen julkisilta verkkosivuilta https://www.pohjoispohjanmaa.fi/kehittaminen/maakuntakaava/ilmastomaakuntakaava/#naturariskit. Selvityksen tuloksia on hyödynnetty Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan ehdotusvaiheen julkiseen kuulemiseen syksyllä 2024. Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan julkinen ehdotus käsitellään maakuntahallituksen kokouksessa 17.9.2024. Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan hyväksymiskäsittelyn tavoiteaika maakuntavaltuustossa on loppuvuodesta 2024. Vaikka kyseessä on ei-seudullinen tuulivoimahanke, on Miehennevan tuuli- ja aurinkovoimahankkeen kaavoitusmenettelyssä huomioitava energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan viranomaisehdotuksen ja syyskuussa 2024 nähtäville tulevan julkisen kaavaehdotuksen kaavaratkaisu sekä tuulivoimaa ja aurinkovoimaa koskevat yleiset suunnittelumääräykset. Miehennevan tuuli- ja aurinkovoimapuiston kaavaluonnoksessa on arvioitava hankkeen vaikutukset vireillä olevassa energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa alueelle ja sen läheisyyteen osoitettuihin kaavamerkintöihin ja suunnittelumääräyksiin. Myös energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan ehdotusvaiheessa laadittujen maisemaselvityksen ja Natura-alueita ja ekologista verkostoa koskevan selvityksen tulokset on huomioitava Miehennevan tuuli- ja aurinkovoimahankkeen YVA- ja kaavoitusmenettelyissä. <u>Sähkönsiirto</u> Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa ei ole lainkaan mainittu hankkeen sähkönsiirtosuunnitelmista. Sähkönsiirron ratkaisut tuottavat merkittäviä vaikutuksia tuulivoimapuistojen ulkopuolelle. YVA-ohjelmaraportin mukaan Miehennevan tuuli- ja aurinkovoimapuistossa tuotettu sähkö siirretään valtakunnan verkkoon Kalajoen Jylkän sähköasemalla. Voimajohtoreittivaihtoehdot sijoittuvat kokonaan uuteen maastokäytävään. Pohjois-Pohjanmaan liitto pitää hyvänä asiana, että ennakoneuvottelun jälkeen sähkönsiirron vaihtoehdoiksi on otettu mukaan maakaapelointi (SVE 4) ja yhteinen sähkönsiirtoreitti viereisen Kettukankaan tuulivoimahankkeen kanssa (SVE 5). Vaikka kantaverkon liityntäpiste Jylkässä sijaitsee varsin lähellä, tulee sähkönsiirrosta aiheutuvien haitallisten vaikutusten lieventämiseksi etsiä toimenpiteitä. Pohjois-Pohjanmaan liitto edellyttää, että alueen sähkönsiirron	Sähkönsiirtoreitit on huomioitu kaavakartalla ja YVA:n sekä kaavan selostusten vaikutustenarvioinnissa.
--	--	--

	kokonaisratkaisua suunnitellaan edelleen yhteistyössä Fingridin, alueverkkoyhtiöiden, kuntien ja hanketoimijoiden kanssa haitallisten vaikutusten minimoimiseksi. Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan viranomaisehdotukseen on täydennetty yleisiä tuulivoiman suunnittelumääräyksiä sähkönsiirron osalta siten, että <i>”lähekkäin sijoittuvien tuulivoima-alueiden liittäminen sähköverkkoon on ensisijaisesti keskitettävä samaan tai olemassa olevaan johtokäytävään ja yhteispylväisiin, yhteistyössä muiden energiantuotannon hankealueiden kanssa”</i>. Aurinkovoima Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan viranomaisehdotuksessa on aurinkovoiman osalta annettu yleisiä suunnittelumääräyksiä, ja yleismääräys tarkentuu edelleen julkiseen ehdotusvaiheeseen: <i>”Laajamittaista aurinkoenergiatuotantoa suunniteltaessa voimalat tulee lähtökohtaisesti sijoittaa valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden ja rakennettujen kulttuuriympäristöjen, luonnonsuojelualueiden, Natura 2000 -verkoston alueiden, harjunsuojeluohjelman alueiden, pohjavesialueiden, maakuntakaavan luo -alueiden ja seudullisesti merkittävien virkistysalueiden ulkopuolelle.</i> <i>Aurinkovoimarakentamisen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava ekologisten yhteyksiensäilyminen eheinä ja toimivina. Tapauskohtaisesti voidaan harkita aurinkovoimaloiden sijoittamista myös näille alueille, mikäli se ei merkittävästi lisää aurinkovoimarakentamisesta aiheutuvia haitallisia yhteisvaikutuksia asutukseen, maisemaan, linnustoon tai muuhun ympäristöön. Laajamittaista aurinkoenergiatuotantoa suunniteltaessa on otettava huomioon toteutettavien toimenpiteiden yhteensovittaminen kulttuuri-, maisema- ja luontoarvoihin sekä muihin elinkeinoihin ja asutukseen, ja huolehdittava siitä, että tärkeiden alueiden arvot säilyvät ja merkittävien haitallisten vaikutusten syntyminen ehkäistään.”</i> <u>Vaikutukset susireviiriin</u>	
--	---	--

	Miehennevan tuuli- ja aurinkovoimapuisto sijoittuu Luonnonvarakeskuksen viimeisimmän suden kanta-arvion (18.6.2024) mukaan Ylivieskan susireviirille, jolla eläisi perhelauma. Alueelle on myös vuosina 2021–2022 sijoittunut susireviiri. Hankkeen yhteydessä tulee arvioida alueen merkitys reviirin susiyksilöille sekä näiden mahdollisuuksiin lisääntyä ja elää alueella ilman, että yksilöiden elinkelpoisuus reviirin sisällä heikkenee. Arvioinnissa tulee huomioida myös yhteisvaikutukset samalla reviirillä sijaitsevien muiden hankkeiden kanssa. <u>Vaikutukset ekologiseen verkostoon</u> Natura-alueet, luonnon ydinalueet ja niiden väliset ekologiset yhteydet muodostavat ekologisen verkoston, jolla luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen ja eläinten liikkumisen turvaaminen ovat erityisen tärkeää. Pohjois-Pohjanmaan liiton juuri valmistuneessa Natura-alueita koskevassa selvityksessä täydennettiin ja määriteltiin Pohjois-Pohjanmaan ekologiset yhteydet ja luonnon ydinalueita yhdistävän ekologinen verkoston rajausta ohjaamaan tuulivoimarakentamista ja välttämään maankäytön muutoksille herkkiä alueita. Tämä ekologinen verkosto ydinalueineen esitetään Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan julkisen ehdotusvaiheen selostuksen liitekartalla 1. Miehennevan suunnittelualue sijoittuu ekologisen verkoston rannikolla sijaitsevan ydinalueen 1 ja sisämaassa sijaitsevien ydinalueita 2 ja 6 yhdistävän ekologisen yhteyden varrelle. Pohjois-Pohjanmaan Natura-alueita ja ekologista verkostoa koskeva selvitys on huomioitava Miehennevan tuuli- ja aurinkovoimahankkeen jatkosuunnittelussa. Tarkemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä erityisen suurta huolellisuutta ekologisten yhteyksien säilymiseen ja ekologisen verkoston toimivuuteen. Hankesuunnittelussa on varmistuttava vaikutusarvioinnin ja mahdollisten lieventämistoimenpiteiden avulla Natura 2000-verkoston ja ekologisten yhteyksien säilyminen. Pohjois-Pohjanmaan liiton näkemyksen mukaan Miehennevan tuuli- ja aurinkovoimapuiston todennäköisesti merkittävimmät vaikutukset kohdistuvat yhteisvaikutuksiin toiminnassa olevien tuulivoimapuistojen ja vireillä olevien tuulivoimahankkeiden kanssa. Miehennevan suunnittelualueen lounaispuolella, noin kolmen kilometrin etäisyydellä, sijaitsee Kytölän tuulivoimapuisto ja 3,5 kilometrin päässä etelässä sijaitsee Saarenkylän-Vieskanjärven tuulivoimapuisto. Yhteisvaikutuksia kasvattaa myös Miehennevan suunnittelualueen kaakkoispuolelle, noin viiden kilometrin etäisyydelle suunniteltu Kettukankaan	Suurpetoselvityksen yhteydessä ei tehty havaintoja susista ja niiden vaikutukset arvioidaan vähäisen tai kohtalaisen kielteisiksi. Vaikutukset ekologiseen verkostoon sekä tuulivoima-alueiden yhteisvaikutuksia on arvioitu sekä kaavan että YVA:n selostuksissa.
--	---	--

	tuulivoimapuisto. Miehennevan tuuli- ja aurinkovoimapuiston vaikutukset kohdistuvat erityisesti Taluskylän maakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön ja Taluskylän ja Tolosperän asutukseen, jotka uhkaavat tulla saarretuksi useasta ilmansuunnasta tuulivoimalla. Yhteisvaikutukset korostuvat lisäksi myös visuaaliseen maisemaan, ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen, ekologiseen verkostoon, suteen ja sähkönsiirtoon kohdistuvissa vaikutuksissa. Yhteisvaikutukset on arvioitava huolellisesti.	
Lausunto 6 Pohjois-Pohjanmaan museo 16.9.2024	Pohjois-Pohjanmaan museolla ei ole tässä vaiheessa huomautettavaa asiaan liittyen rakennetun kulttuuriympäristön tai maiseman osalta.	Merkitään tiedoksi.

MIELIPITEET	
Palautteen numero pvm	Mielipide Vastine
Mielipide 1 Yksityinen henkilö 6.9.2024	Vastustan Miehennevan tuuli - ja aurinkovoimala hanketta syystä, ettei tänne tarvita enää yhtäkään luonnonsaastuttajaa ja metsähakkuun edistäjää lisää. Näillä hankkeilla tuhoetaan suomen luontoa ja ne ovat äärettömän rumia katsottavia viheliäisine äänineen, joka häiritsee enemmän kuin moporalli! Lisäksi näillä hankkeilla viedään luonnoneläimiltä elintilaa ja teiden rakentamisiin kuluu jumalattomasti kallioita, jotka eivät uusiudu eli omalta osaltaan tuhoavat ja muokkaavat luontoamme lopullisesti huonolla tavalla. Meillä on jo nyt liikaa näitä muka sähköä tuottavia myllyjä rumentamassa maisemakuvaa, kun tämä maa pärjää kyllä vähemmälläkin tuotannolla. Toisekseen nämä myllyt itsessään kuluttavat sähköä ja niihin tarvitaan luontoon kuulumattomia saastuttavia voiteluaineita runsaasti mikä on kaikkea muuta kuin ekologista. Suurpetojen osalta nämä laitokset ajavat myös suurpetoja etsimään uusia asuin alueita, jolloin ne lisääntyvissä määrin harhailevat myös ihmisasutusten lähellä mikä ei herätä hyviä tunteita luonnoneläimiä kohtaan ja aiheuttaa näin omalta osaltaan suurpetojen aivan täysin tarpeettoman lopetusintoilun aivan syyttä. Suora ei näille hankkeille, joista saatava taloudellinen hyöty on minimaalisen pientä verrattuina niiden haittavaikutuksiin. Metsiä hakataan jo muutenkin jumalattomia määriä ja puhutaan jo metsäkadosta ja nämä hankkeet vain lisäävät entisestään metsiemme täysin turhaa tuhoamista, kun näihin joudutaan vielä rakentamaan huoltotieverkostot, jotka lisäävät entisestään tarpeetonta metsien hakkuuta, jos ajatellaan nyt vireillä olevien 20 muun hankkeen toteutuessaan tuhoja ja hakkuita on tuho jo kattavaa hyötyyn nähden. Aina ei raha saa olla ratkaiseva tekijä vaan arvot ja luonnon moninaisuus ja kauneus. Alueen läheisyydessä on runsaasti sekä toiminnassa olevia että suunnitteilla olevia tuulivoimapuistoja. Yhteisvaikutuksia on arvioitu kaavaselostuksessa jokaisen vaikutusluokan kohdalla ja niiden merkittävyys on esitetty, mikäli yhteisvaikutuksia on arvioitu syntyvän. Kaavatyön ja YVA-menettelyn pohjaksi on laadittu kattavasti luontoselvityksiä, joiden johtopäätökset on huomioitu kaava-aineistossa. Hanke edistää uusiutuvan energian tuotantoa ja tukee vihreää siirtymää. Sekä positiivisia että negatiivisia vaikutuksia ilmastoon on kuvattu kaavaselostuksen vaikutustenarvioinnissa. YVA-selostuksen mukaan hankkeen tuulivoimalat lisäävät molemmissa vaihtoehdoissa lähiympäristön melua, mutta ilman että ulkomelutason ohjearvot tai pienitaajuisen sisämelun toimenpiderajat ylittyisivät. YVA-selostuksen mukaan vaikutusalueen maa- ja kallioperän herkkyyys arvioidaan vähäiseksi. Suurimmat vaikutukset kohdistuvat rakentamisen aikaan ja perustamistavan valintaan. Maisemavaikutuksia on arvioitu kaavaselostuksen lisäksi erillisessä maisemaselvityksessä.